

Annika Larmi
Ida Sopenen

Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto
Sairaanhoitaja (AMK)
Opinnäytetyö, 2023

SAIRAANHOITAJA YRITTÄJÄNÄ

Yrittäjyys ammattina sairaanhoitajan näkökulmasta

TIIVISTELMÄ

Annika Larmi ja Ida Sopanen

Sairaanhoitaja yrittäjänä: Yrittäjyys ammattina sairaanhoitajan näkökulmasta
33 sivua ja 1 liite

Syksy, 2023

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto

Sairaanhoitaja (AMK)

Tämän työn tarkoituksena on tarkastella sairaanhoitajayrittäjyyttä Suomessa. Työmme tarkoituksena on pyrkiä rohkaisemaan sairaanhoitajia yrittäjyyteen ja näin myös lisätä sairaanhoitajatutkimuksen vetovoimaisuutta. Tutkimuksessa selvitettiin vastaukset siihen, millainen polku sairaanhoitajasta on yrittäjäksi, mitkä ovat sairaanhoitajayrittäjyyden haasteet sekä mikä motivoi sairaanhoitajaa lähtemään yrittäjäksi. Lisäksi tarkoituksena on kartoittaa haastattelujen avulla sairaanhoitajayrittäjien omia kokemuksia yrittäjyydestä. Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa työelämäkumppanille tietopaketti sairaanhoitajayrittäjyydestä.

Aiheesta hankittiin teoretietoa ja sen lisäksi haastateltiin sairaanhoitajayrittäjiä. Tutkimusmenetelmäksi valittiin laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin haastatteluita, joissa hyödynnettiin puolistrukturoitua haastattelumenetelmää. Työhön haastateltiin kahta sairaanhoitajayrittäjää. Haastattelut tallennettiin ja litteroitiin.

Sairaanhoitajayrittäjien haastatteluiden tuloksista tuli esille haastateltavien tyytyväisyys työhönsä, mutta myös yrittäjyyden erilaisia haasteita tuotiin esille. Esille nousivat aiheet: syyt yrittäjäksi lähtemiseen, haasteet yrittäjyydessä sekä hyvät puolet yrittäjyydessä. Haastattelut antoivat kokonaiskuvaa kummankin haastateltavan urapolusta sairaanhoitajayrittäjiksi. Haastatteluaineistot vastasivat hyvin tutkimuskysymyksiimme aiheesta. Haastateltavamme kannustivat sairaanhoitajia yrittäjyyteen. Yrittäjyyden etuina mainittiin muun muassa joustavat työajat sekä mahdollisuus tarjota yksilöllisempää ja asiakaslähtoisempää hoitoa.

Asiasanat: haastattelututkimus, hoivayrittäjät, sairaanhoitajat, yrittäjät, yrittäjyys

ABSTRACT

Annika Larmi ja Ida Sopenen

Nurse as an entrepreneur: Entrepreneurship as a profession from a nurse's point of view

33 pages and 1 appendix

Autumn, 2023

Diakonia University of Applied Sciences

Bachelor's Degree Programme in Health Care

Degree: Bachelor of Health Care

The purpose of this study is to examine nurse entrepreneurship in Finland. Our goal is to encourage nurses to become entrepreneurs and thus increase the appeal of a nursing degree. The study investigates the path from being a nurse to becoming an entrepreneur, the challenges of nurse entrepreneurship, and what motivates nurses to become entrepreneurs. Additionally, the aim is to gather the personal experiences of nurse entrepreneurs through interviews. The objective of the thesis is to provide a knowledge package on nurse entrepreneurship for our workplace partner.

We gathered theoretical knowledge on the topic and conducted interviews with nurse entrepreneurs. The chosen research method was qualitative, specifically a qualitative study. The data collection method involved interviews using a semi-structured interview approach. We interviewed two nurse entrepreneurs for the study. The interviews were recorded and transcribed.

The results of the interviews with nurse entrepreneurs revealed both their satisfaction with their work and the various challenges of entrepreneurship. The topics that emerged included reasons for becoming an entrepreneur, challenges in entrepreneurship, and the benefits of entrepreneurship. The interviews provided a comprehensive picture of each interviewee's career path to becoming a nurse entrepreneur. The interview data aligned well with our research questions on the topic. Our interviewees encouraged nurses to venture into entrepreneurship, highlighting advantages such as flexible working hours and the ability to provide more personalized and patient-centered care.

Keywords: care entrepreneurs, entrepreneurs, entrepreneurship, interview study, nurses

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 SAIRAAHOITAJUUS JA YRITTÄJYYS	5
2.1 Sairaanhoitajan koulutus.....	5
2.2 Sairaanhoitajan työtehtävät.....	6
2.3 Yrittäjyys	8
2.4 Yrittäjyyden muodot	9
2.5 Yrityksen perustamisen vaiheet	11
2.6 Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyys	13
3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET.....	15
4 TUTKIMUSMENETELMÄT, AINEISTON KERUU- JA ANALYYSIMENETELMÄT	16
4.1 Tutkimusmenetelmät.....	16
4.2 Haastattelurunko	17
4.3 Aineistonkeruu	18
4.4 Analyysimenetelmät.....	20
5 TULOKSET	21
5.1 Sairaanhoitajayrittäjien taustat	21
5.2 Yrittäjäksi lähtemisen syyt.....	22
5.3 Yrittäjyyden haasteet.....	24
5.4 Hyvät puolet yrittäjydessä	25
6 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYTEEN JA LUOTETTAVUUTEEN LIITTYVÄT KYSYMYKSET.....	25
7 POHDINTA	26
LÄHTEET.....	30
LIITE 1. Haastattelun kysymykset.....	34

1 JOHDANTO

Sairaanhoitaja on terveydenhuollon arvostettu ammatti. Sairaanhoitajat ovat koulutettuja tarjoamaan hoitoa ja tukea potilaille sekä heidän perheilleen. Sairaanhoitajat ovat olennainen osa terveydenhuoltojärjestelmää. Sairaanhoitajayrittäjyyteen kuuluu terveydenhuollon liiketoimintayrityksen luominen ja johtaminen, joka vastaa potilaiden, terveydenhuollon tarjoajien ja yhteisön tarpeita.

Vuonna 2020 sairaanhoitaja oli edelleen suomalaisten työssäkäyvien kolmanneksi yleisin ammatti. Yhteensä 75299 henkilöä työskenteli sairaanhoitajan ammateissa (mukaan lukien amk-ensihoitajat, terveydenhoitajat, kätilöt) vuonna 2020. (Sairaanhoitajat, i.a.-d.) Vuonna 2020 kunnan palveluksessa työskenteli 83 prosenttia sairaanhoitajista ja yksityisen sektorin palveluksessa vain 15 prosenttia. Puolestaan valtiolla tai valtioonemmistöisissä osakeyhtiöissä työskenteli vain noin 1,2 prosenttia ja yrittäjinä 0,85 prosenttia eli 638 yrittäjää. Sairaanhoitajakoulutukseen ensisijaisesti hakeneiden määrä on ollut tasaisessa laskussa vuosina 2016–2020 opetushallinnon tilastopalvelun mukaan. (Sairaanhoitajat, i.a.-d.) Sairaanhoitajia tarvitaan lisää koko maahan ja Kevan vuonna 2023 tehdyn selvityksen mukaan jo pelkästään Uudellamaalla on 6000 sairaanhoitajan puutos. Koko maan tasolla tarvittaisiin 16 600 uutta sairaanhoitajaa. Luvut ovat noin kaksinkertaistuneet kahden vuoden aikana. (Keva, 2023.)

Suomessa on 294 965 yritystä Tilastokeskuksen vuoden 2020 yritysrekisterin mukaan, pois lukien maa-, metsä-, ja kalatalous. Ne tuottavat veroja sekä työllistävät 1,4 miljoonaa ihmistä. Alle 10 hengen yrityksiä on 93 prosenttia yrityksistä. (Yrittäjät, i.a.-f.) Vuonna 2020 sosiaali- ja terveysalan yrityksiä oli yhteensä noin 18 000. Sosiaali- ja terveysalan yritykset työllistävät jo 90 000 henkilöä. (Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 2022.) Yksityisiä palveluita tarvitaan sosiaali- ja terveystaloudelle myös julkisten palveluiden rinnalle, sillä sosiaali- ja terveyspalvelujen tarve kasvaa väestön ikääntyessä (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2023b).

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on lisätä tietoisuutta sairaanhoitajan työmahdollisuuksista yrittäjänä. Opinnäytetyömme on suunnattu sairaanhoitajille, jotka ovat kiinnostuneita yrittäjyydestä ja yrittäjäksi lähtemisestä. Olemme keränneet opinnäytetyöhömme faktatietoa niin sairaanhoitajuudesta kuin yrittäjyydestä ja tietoa siitä, mitä se vaatii, kun sairaanhoitaja haluaa ryhtyä yrittäjäksi. Yhteistyökumppanimme opinnäytetyössämme on Suomen Yrittäjänaiset. Haastattelimme työhömme kahta sairaanhoitajayrittäjää, joilla on kokemusta sairaanhoitajuuden ja yrittäjyyden yhdistämisestä. Tässä opinnäytetyössä käytimme laadullista tutkimusmenetelmää ja aineisto kerättiin puolistrukturoiduilla haastatteluilla.

2 SAIRAANHOITAJUUS JA YRITTÄJYYS

2.1 Sairaanhoitajan koulutus

Sairaanhoitaja on laillistettu ammatti ja sairaanhoitajan ammattia voi harjoittaa henkilö, jolla on suoritettuna laillistukseen vaadittava tutkinto eli sairaanhoitajan tutkinto (AMK). Lupaa ammatin harjoittamiseen haetaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvirasta. Valvira hakemuksen perusteella myöntää oikeuden harjoittaa terveydenhuollon ammattia Suomessa sekä ulkomailla koulutetuille terveydenhuollon ammattihenkilöille. (Valvira, 2022.) Valvira ylläpitää keskusrekisteriä ammattihenkilöiden valvontatehtävien hoitamiseksi. Luvatta terveydenhuollon ammattihenkilönä toimiminen on teko, josta voidaan tuomita Suomessa sakko- tai vankeusrangaistuksella. Sairaanhoitajia koskevat lait ovat laki terveydenhuollonammattihenkilöistä, sekä asetus terveydenhuollon ammattihenkilöstä. (Sairaanhoitajat, i.a.-b.)

Sairaanhoitajaksi opiskellaan ammattikorkeakoulussa ja opinnot kestävät noin 3,5 vuotta. Opintojen laajuus on 210 opintopistettä. Tutkinnon voi suorittaa päiväopiskeluna, verkossa tai joustavasti monimuoto-opiskeluna. (Sairaanhoitajat, i.a.-a.) Yleissairaanhoidosta vastaavan sairaanhoitajan ydinosaaminen 180

opintopistettä on määritelty kansallisesti ja muodostuu muun muassa ammatillisuudesta ja eettisyydestä, asiakaslähtöisyydestä, kommunikoinnista ja moniammatillisuudesta. Terveyden edistäminen, johtaminen sekä informaatioteknologia ja kirjaaminen ovat myös sairaanhoitajan ydinosaa. Lisäksi muun muassa ohjaus- ja opetusosaaminen sekä omahoidon tukeminen, kliininen hoitotyö, näyttöön perustuva toiminta, tutkimustiedon hyödyntäminen ja päätöksenteko ovat eritelty sairaanhoitajan ydinosaksi. Lisäksi tutkintoon kuuluu 30 opintopisteen opintokokonaisuus jonkin erikoisalnan, kuten mielenterveys- ja päihdetyö, tai erikoisosaamisen parissa, kuten digiosaaminen. Koulutukseen kuuluu 90 opintopisteen verran harjoittelussa tapahtuvaa oppimista, harjoittelut ovat ammatillista osaamista tukevia ja voivat toteutua erilaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristöissä kuten sairaaloissa, terveys- ja hyvinvointikeskuksissa sekä järjestöissä. (Opintopolku, i.a.)

Sairaanhoitaja voi laajentaa sekä syventää osaamistaan erilaisilla koulutuksilla, esimerkiksi ylemmillä ammattikorkeakoulututkinnoilla, erikoistumis- tai muulla täydennyskoulutuksella. Sairaanhoitaja voi myös hakeutua koulutukseen, jossa saa rajatut lääkemääräysoikeudet. (Sairaanhoitajat, i.a.-c.)

Sairaanhoitajalla on velvollisuus kehittää ja ylläpitää ammattitaitoaan ja tuntee sairaanhoitajan työtä koskeva lainsäädäntö ja määräykset. Terveydenhuollon ammattihenkilöstöä ohjaa tietyt lait ja määräykset. Lakeja ovat muun muassa perus- ja ihmisoikeudet (L 639/2002), Suomen perustuslaki (L 731/1999), Kansanterveyslaki (L 66/1972), Erikoissairaanhoitolaki (L 2010/1989) ja itsemääräämisoikeuslaki (hallituksen esitys (HE) laiksi/2014). Muita tärkeitä lakeja ovat laki sairaanhoitotoimen harjoittamisesta ja laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (L 55/1994). (Rautava-Nurmi ym., 2020.)

2.2 Sairaanhoitajan työtehtävät

Sairaanhoitajan urapolku on moniulotteinen ja vaihtoehtoja on monia ammatin harjoittamiseen. Sairaanhoitajana voi edetä urallaan ja valita erilaisia työpaikkoja. Uramahdollisuuksia sairaanhoitajalla on runsaasti. Kliinisessä työssä sairaanhoitaja voi työskennellä muun muassa sairaanhoidon eri erikoisaloilla,

erikoissairaanhoidossa, perusterveydenhuollossa, avoterveydenhuollossa, kotisairaanhoidossa, ensihoidossa, kouluterveydenhuollossa, yksityissektorilla, kolmannella sektorilla, vankeinhoidossa, maanpuolustuksessa ja kansainvälisissä tehtävissä. Suoran kliinisen työn lisäksi sairaanhoitajataustaisia työskentelee myös asiantuntijatehtävissä, kouluttajina, kehittämistyössä, tutkimustyössä, järjestötyössä, luottamus- ja suojelutehtävissä, esimiestehtävissä ja politiikassa. Muuttuvan terveydenhuollon vuoksi sairaanhoitaja tarvitsee työssään elinikäistä oppimista ja täydennyskoulutuksia. Osaaminen on keskeisintä kokonaisvaltaisessa sairauden ja terveyden hoidossa. Tärkeää on potilaan ja läheisten ohjaus sekä sairauksien ennaltaehkäisy. (Sairaanhoitajat, i.a.-c.)

Sairaanhoitajaa ohjaavat eettiset ohjeet, jotka sairaanhoitoliitto on laatinut. Ohjeiden tarkoituksena on tukea sairaanhoitajien eettistä päätöksentekoa heidän jokapäiväisessä työssään. Ohjeet antavat kuvan sairaanhoitajan perustehtävästä yhteiskunnassa ja sairaanhoitajan työn periaatteista. Eettisiä periaatteita ovat ihmisarvon kunnioittaminen, hyvän tekeminen ja pahan välttäminen, oikeudenmukaisuus ja perusteltavuus. (Rautava-Nurmi ym., 2020.)

Terveydenhuollon ammattihenkilön ammattitoiminnan tavoitteena on muun muassa sairaiden parantaminen ja heidän kärsimystensä lieventäminen. Sairaanhoitajan tulee soveltaa työssään yleisesti hyväksytyjä ja kokemuseräisiä perusteltuja menetelmiä koulutuksensa mukaisesti. Sairaanhoitajan tulee tasapuolisesti ottaa huomioon työssään potilaalle koitua hyöty ja sen mahdolliset haitat. (Valvira, 2021.) Sairaanhoitajat tekevät terveyttä edistävää työtä sekä yhteiskunnallisesti vaikuttavaa työtä. Sairaanhoitajan työ perustuu hoitotieteeseen ja he ovat hoitotyön korkeimmin koulutettuja ammattilaisia. (Studentum, i.a.) Sairaanhoitajan ammatti edellyttää hyviä käytännöllisiä taitoja ja teoreettista tietoa. Sairaanhoitajan täytyy osata soveltaa laajaa teoreettista tietoa käytäntöön erilaisissa hoitotilanteissa. Työssä tarvitaan ongelmanratkaisu- sekä päätöksentekotaitoja. Vaativaa huolellisuutta tarvitaan esimerkiksi potilaan elintoimintojen seurannassa, erilaisten apuvälineiden ja laitteiden käytössä, sekä lääkehoidossa. Hyvät vuorovaikutustaidot ovat myös isossa osassa sairaanhoitajan työtä. (Duunitori, 2023.)

2.3 Yrittäjyys

Määritelmä yrittäjästä vaihtelee tulkitsijan mukaan. Yrittäjä voi olla henkilö, joka harjoittaa taloudellista toimintaa omalla vastuulla ja omaan laskuun. Yksinyrittäjä tai työnantajayrittäjä, kuten freelancer tai ammatinharjoittaja. Yrittäjäksi voidaan laskea myös henkilö, joka toimii osakeyhtiössä ja yksin tai perheensä kanssa omistaa vähintään puolet yrityksestä. (Uusyrityskeskus, 2023, s. 8.) Yrittäjyys on tapa tehdä työtä, työllistää itsensä ja mahdollisesti myös muita. Yrittäminen on uskomista omaan liikeideaan ja oman osaamisen hyödyntämistä. Yrittäjyys voi tarjota yrittäjälle parhaimmillaan monipuolista arkea, jolloin yrittäjä pystyy itse määrittämään oman työaikansa ja työtapansa. Yrittäjyyteen kuuluu vastuuta ja yrittäjyydessä on aina omat riskinsä. Yrittäjällä tulee olla määrätietoisuutta ja epävarmuutta täytyy osata sietää. (Uusyrityskeskus, i.a-a). Yhteiskunnan talouden ja hyvinvoinnin kehittymisen perustana pidetään yrittäjyyttä. Jos riittävää yrittämistä ei ole, ei synny uusia yrityksiä ja jo olemassa olevat yritykset eivät kasva. (Osaava yrittäjä, i.a.)

Yleisesti yrittämiseen liitetään halu uuden luomisesta, vastuun ottamisesta ja tulosten aikaan saamisesta. Yrittäjyyttä on ulkoista ja sisäistä. Ulkoinen yrittäjyys on toimintaa itsenäisenä yrittäjänä ja sisäinen yrittäjyys puolestaan tarkoittaa yrittäjämäistä toimintaa työsuhteessa. Ulkoisessa yrittäjyydessä yksilöllä on halu ryhtyä itsenäiseksi yrittäjäksi, joka voi ilmentyä esimerkiksi uuden yrityksen luomisena tai yrittäjäksi siirtymisenä jo olemassa olevaan yritykseen. Ulkoisessa yrittäjyydessä keskiössä on vastuun ja riskien ottaminen. (Osaava yrittäjä, i.a.)

Sisäinen yrittäjyys tapahtuu työntekijänä työsuhteessa ja kyse siinä on suuntautumistavasta työn tekemiseen. Keskeistä on työntekijän asenne, johon yritys pystyy vaikuttamaan omalla johtamisellaan. Sisäinen yrittäjyys luo vapautta päättää itsenäisesti työn tekemisestä ja tuo myös tulosvastuuta. Sisäisen yrittäjän tulisi suhtautua työhönsä, kuin omaan yritykseensä, yhtä aloitteellisesti, innokkaasti ja sitoutuneesti. (Osaava yrittäjä, i.a.)

Yrittäjyys sopii toisille henkilöille paremmin kuin toisille ja sitä tukee tietyt luonteenpiirteet. Itsenäisyys on välttämätöntä yrittäjänä, sillä useimmiten päätökset tehdään yksin. Jos liika henkilökohtainen vastuu pelottaa, voi tiimiyrittäjyys olla vaihtoehtona. Yrittäjyyteen liittyy riskit, esimerkiksi toimeentuloon, jaksamiseen ja ajanhallintaan liittyen. Yrittäjänä tulee siis omata riskinottokykyä. Kunnianhimoa tarvitaan, jotta jaksaa uskoa itseensä ja halua näyttää mihin pystyy. Innovaatiivisuus on myös tukena yrittäjyydessä, taito osata reagoida luovasti tai tehdä asioita tavanomaisesta poikkeavalla tavalla. Jos tarvittavaa innovatiivisuutta ei itsellä ole, voi sitä löytää omista verkostoistaan. (Suomi.fi, 2019.)

2.4 Yrittäjyyden muodot

Yrittäjyyden muotoja ovat uusi liikeidea, valmis liikeidea, toimivan yrityksen ostaminen, franchising yrittäjyys (ketjuyrittäjyys), osakkuus ja sivutoiminen yrittäjyys. Uudessa liikeideassa yritys perustetaan täysin uuden liikeidean varaan. Tämä voi olla haastavaa ja riskialtointa, sillä ideaa ei olla käytännössä testattu. Toisaalta tässä voi olla myös menestyksen mahdollisuus, sillä liikeidea on uusi ja omaperäinen. (Osaava yrittäjä, i.a.) Valmiissa liikeideassa voidaan havaita jo valmiiksi oleva hyvä liikeidea, jolle on valmiiksi jo paljon kysyntää. Suomeen tulee myös paljon ideoita ulkomailta. (Osaava yrittäjä, i.a.)

Toimivan yrityksen ostamisessa voidaan lähteä ostamaan valmiiksi oleva yritys. Esimerkiksi monet eläkkeelle jäämässä olevat yrittäjät voivat myydä yrityksensä eteenpäin. Usein näillä yrityksillä on valmiina oma asiakaspohja, yhteistyösuhteet ja hallinto. (Osaava yrittäjä, i.a.)

Franchising yrittäjyydessä, eli ketjuyrittäjyydessä, voi ryhtyä yrittäjäksi ilman omaa liikeideaa. Tässä voidaan ryhtyä mukaan yritysketjuun, jossa tarjotaan liiketoimintakonseptia. Se on kahden itsenäisen yrityksen pitkäaikaista yhteistyötä, joka perustuu sopimukseen ja toimii maksua vastaan. (Osaava yrittäjä, i.a.) Franchising yrittäjät ja ostetut yritykset yleensä menestyvät hyvin, sillä liiketoimintamalli on testattu ja toimiva. Tällöin saa yleensä myös valmista asiakaskuntaaja näin myös tuloja nopeammin. (Uusyrityskeskus, 2022.) Osakkuudessa jaetaan vastuuta muiden yrittäjien kesken. Useimmin osakkuus syntyy, kun yritystä

lähdetään perustamaan useamman henkilön voimin. Esimerkkinä perheyrietykset. (Osaava yrittäjä, i.a.) Sivutoimisessa pienyrittäjyudessa voidaan tehdä pienmuotoista yritystoimintaa päätyön, opiskelujen tai osa-aika työn rinnalla. Tässä riskit ovat pienemmät, sillä yrityksen kulut ja laskutustarve ovat vähäisemmät. (Osaava yrittäjä, i.a.)

Suomen yleisin yritysmuoto on osakeyhtiö ja tämän jälkeen tulee toiminimiyrittäjyys. Patentti- ja rekisterihallituksen mukaan ne kattavat vuonna 2022 noin 78 prosenttia Suomen yrityksistä. (Yrittajan.fi, 2022.) Muita yritysmuotoja Suomessa ovat avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö ja osuuskunta (Osaava yrittäjä, i.a).

Osakeyhtiö on mahdollista perustaa yksin tai yhdessä useamman henkilön kanssa. Tämä on kannattava valinta yritysmuodoksi, jos yrittäjiä on enemmän kuin yksi. Osakeyhtiö saa alkunsa, kun se rekisteröidään kaupparekisteriin. Kaikki osakkeenomistajat allekirjoittavat kirjallisen perustamissopimuksen. Siihen liitetään yhtiöjärjestys, jonka tulee sisältää vähintään kolme eri kohtaa: toimiala, kotipaikka ja toiminimi. (Uusyrietykeskus, i.a-b.) Osakeyhtiö on juridisesti itsenäinen oikeushenkilö, eli omistajistaan erillinen yksikkö, joka vastaa omista sitoutumisistaan ja veloistaan. Tässä osakkaat sijoittavat yhtiöön pääomaa ja näin omistavat yhtiön osakkeita. Osakkeenomistaja voi siirtää oman omistusosuutensa yhtiöstä kokonaan tai osittain jollekin toiselle. Tähän hän ei tarvitse yhtiön tai muiden omistajien suostumusta. Siirto voi tapahtua esimerkiksi lahjoittamalla tai myymällä. Osakkeenomistajat vastaavat yhtiön tekemästä sitoumuksesta tai velvoitteesta vain yhtiöön sijoittamallaan pääomalla. Osakkeenomistajat voivat kuitenkin vapaaehtoisesti sitoutua laajempaan vastuuseen mitä heillä on. (Yrittäjät, i.a-c.)

Toiminimiyrittäjyys soveltuu sellaiseen yritystoimintaan, jonka liikevaihto on maltillista. Toiminimi on edullinen, helppo ja nopeasti perustettava yritysmuoto. Jos tarvetta ei ole lainoille, suurille varastoille tai kalliille koneille, toimii tämä yksityinen elinkeinon harjoittaminen eli toiminimiyrittäjyys. Toiminimi on toiseksi suosituin yritysmuoto Suomessa, toiminta voi olla pää- tai sivutoimista. (Yrittäjät, i.a-e.) Se sopii erityisesti pienyrittäjälle, joka on aloittelemassa yritystoimintaansa ja liikevaihto on korkeintaan joitakin kymmeniä tuhansia euroja. Jos toiminimen

haluaa muuttaa myöhemmin osakeyhtiöksi, se on mahdollista, jos yritystoiminta kasvaa suuremmaksi. (Uusyrittäjäkeskus, i.a-c.)

Avoin yhtiö tarkoittaa vähintään kahden tasavertaisen yhtiökumppanin yhteistä yritystä. Kaikki osakkaat voivat päättää yhtiön asioista ja toimia sen puolesta. Osakkaat voivat olla oikeushenkilöitä, eli muita yhteisöjä tai yrityksiä sekä luonnollisia henkilöitä. Suomessa avoimet yhtiöt ovat lähes harvinaisia, mutta voivat sopia esimerkiksi perheyrittäjäkselle. (Yrittäjät, i.a-a.)

Kommandiittiyhtiö vaatii vähintään yhden vastuunalaisen yhtiömiehen ja yhden äänettömän yhtiömiehen. Molempia voi olla myös useampia. Kommandiittiyhtiö voi sopia yritysmuodoksi, jos ääneton yhtiömies löytyy esimerkiksi perheenjäsenistä ja yritys on pienehkö. Ääneton yhtiömies on vastuussa yhtiön veloista vain panoksellaan, jonka on sijoittanut. Vastuunalainen yhtiömies on taas vastuussa koko omaisuudellaan. Kommandiittiyhtiö on myös sujuva vaihtoehto perheyrittäjäkselle. (Yrittäjät, i.a-b.)

Osuuskunta on poikkeava muista yritysmuodoista, sillä tavalla, että sen tarkoituksena ei virallisesti ole maksimoida voittoa. Tarkoituksena on jäsenten taloudenpidon tai elinkeinon kannattamiseksi harjoittaa taloudellista toimintaa siten, että jäsenet hyödyntävät osuuskunnan tarjoamia palveluita. Osuuskunta voi tarjota itse palveluita tai järjestää ne muulla tavoin. (Yrittäjät, i.a-d.) Parhaiten osuuskunta soveltuu silloin kun tehdään yhteisöllistä yrittämistä. Osuuskunnissa vaikutusvalta on osakunnan kokouksilla, suurissa osuuskunnissa tämä voidaan korvata jäsenten edustajistolla. Osuuskunnan toiminta muistuttaa muuten paljon osakeyhtiötä. (Yrityksen-perustaminen.net, i.a.)

2.5 Yrityksen perustamisen vaiheet

Yrityksen perustamisessa on useita vaiheita. Ensimmäinen ja yksi tärkeimmistä vaiheista on liiketoimintasuunnitelman tekeminen. Suunnitelman tulee vakuuttaa itsellesi, että liiketoiminta on kannattavaa. Lain mukaan liiketoimintasuunnitelma ei ole pakollinen, mutta se on todella hyödyllinen. Pankki ja TE-keskukset myös vaativat suunnitelman, lainaa tai starttirahaa hakiessa. (Yrittäjät, i.a-g.)

Suomessa on helposti apua saatavilla yritystä perustaessa. Esimerkiksi Uusyrityskeskus auttaa alkuun pääsemisessä ja liiketoimintasuunnitelman tekemisessä. Mikäli yritystoimintasi tarvitsee apua taloudellisesti, on mahdollista hakea starttirahaa, joka on tarkoitettu yrittäjän elannoksi ja on veronalaista tuloa. TE-palvelut auttavat aloittelevaa yrittäjää starttiraha asioissa. (Yrittäjät, i.a-g.)

Yhtiömuodon valinta on myös yksi ensimmäisistä asioista, joihin tulee paneutua yritystä perustaessa. Yritystä perustaessa tulee tehdä perustamisilmoitus, joka tehdään Patentti- ja rekisterihallitukseen. Tässä vaiheessa yrityksellä tulee olla nimi ja toimiala määriteltynä. Yrityksen perustamiseen liittyy usein myös paljon lupa-asioita ja ilmoituksia, jotka tulee hoitaa kuntoon. Luvanalaisia elinkeinoja ovat sosiaali- ja terveystalojen lisäksi esimerkiksi ravintolat ja kahvilat. Kun yritystoiminta on käynnistynyt, siitä tulee aina ilmoittaa Verohallinnolle. (Yrittäjät, i a-g.)

Verohallinnolle täytyy tehdä perustamisilmoitus. Toiminimiyrittäjä voi aloittaa yritystoiminnan Oma Verossa, kun taas osakeyhtiö, avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö on perustettava aina YTJ-palvelussa eli yritys- ja yhteystietojärjestelmässä. Perustamisilmoituksen jälkeen Verohallinto ilmoittaa yrityksen tiedot asiakasrekisteriin ja saat ohjeet veron maksamiseen sekä ilmoittamiseen. Y-tunnuksen saa heti kun perustamisilmoituksen on tehnyt sähköisesti. Paperilomakkeella Y-tunnuksen saa kolmen päivän kuluessa. Jos yritystoiminta ei ole luvanvaraista, voi yritystoiminnan aloittaa heti perustamisilmoituksen teon jälkeen. Erillisen pankkitilin voi avata elinkeinotoiminnan rahaliikennettä varten, järjestää kirjanpitoasiat ja ottaa tarvittavat vakuutukset, sekä huolehtia muista käytännön asioista. (Vero, 2021.)

Perustamis- ja käynnistämisvaiheen investointeihin ja käyttöpääomaan on oltava riittävästi rahaa. Rahaa voi käyttää omasta pääomastaan tai hankkia mahdollista ulkopuolista rahoitusta. Lainarahoitusta voi saada esimerkiksi pankeista ja se sopii investointeihin sekä käyttöpääomaan. (Suomi.fi, 2022.) Starttiraha on alkavan yrittäjän tuki toimeentulossa. Starttirahaa voi hakea, jos yritystoiminnan käynnistämisen- ja vakiinnuttamisvaiheessa, jos laajennat aiemmin aloitetun sivutoimisen yritystoiminnan päätoimiseksi tai ryhdyt päätoimiseksi yrittäjäksi. Jos yritystä

perustaa useampi henkilö, voivat kaikki henkilöt saada starttirahaa. Starttirahaa voi hakea silloin, kun omistat yrityksestä vähintään 15 prosenttia tai yrityksesi työllistää sinua täysipäiväisesti. Starttirahaa voi hakea myös, jos olet määräävässä asemassa yrityksessä. Päätöksen starttirahasta saa enintään kuuden kuukauden ajalle ja sen jatkoa on haettava erikseen. 12 kuukautta on maksimiaika, mitä starttirahaa voi saada. Vuonna 2023 starttirahan suuruus on 37,21 euroa/päivä ja sen voi saada enintään viideltä päivältä kalenteriviikossa. Starttirahaa ei voi saada, jos saat palkkatuloa tai muita etuuksia, jotka turvaavat toimeentulosi. (Uusyrittyskeskus, 2023, s. 12.) Yrittäjä tekee ansiotyötä ilman työ- tai virkasuhdetta. Yrittäjä huolehtii itse eläketurvastaan maksamalla yrittäjän eläkevaikutusta. Yrittäjä järjestää itse yrittäjän eläkelain (YEL) mukaisen vakuutuksen. Eläkevakuutuksen saa hankittua työeläkelaitoksen kautta. (Kela, 2023.)

2.6 Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyys

Yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajalla tulee olla lupa, joka on viranomaisen myöntämä palvelujen antamiseen. Lupahallinto on ennakkovalvontaa ja sen avulla varmistetaan, että palvelun tuottajalla on edellytykset antaa hyvää ja turvallista hoitoa. Luvan edellytyksiä ovat muun muassa toiminnan edellyttämä henkilökunnan määrä ja koulutus, tarkastetut ja hyväksytyt tilat ja laitteet toiminnalle, toiminnan lääketieteellinen asianmukaisuus ja potilasturvallisuudesta huolehtiminen sekä terveydenhuollon palveluista vastaavan johtajan koulutus, työkokemus ja ammatinharjoittamisoikeus. Terveydenhuollon palveluita voivat olla esimerkiksi laboratoriotoiminta, radiologinen toiminta, terapeuttinen toiminta, työterveyshuolto, hoitajapalvelut, suun terveydenhuollon palvelut sekä ensihoitopalvelut. Terveydenhuollon palveluja voi antaa vain terveydenhuollon ammattihenkilöt. Sairaanhoitajalla on mahdollisuus tuottaa hyvin erilaisia palveluita. Sairaanhoitaja voi yrittäjänä toimiessaan esimerkiksi perustaa omaa kotisairaanhoitoa tarjoavan yrityksen tai esteettisiä hoitoja tarjoavan yrityksen. Lupaa toiminnalle haetaan Valvirasta, jos palvelua tuotetaan kahden tai useamman aluehallintoviraston alueella. Yhden aluehallintoviraston alueella toimivalle lupaviranomainen on aluehallintovirasto. Palvelujen tuottaminen voidaan aloittaa vasta, kun lupa on myönnetty. (Valvira, 2022.) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviralla on koordinaatiovastuu valtakunnallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon

valvonnassa. Avilla, eli aluehallintovirastolla on taas pääasiallinen vastuu palvelujen seurannasta alueillaan. Hyvinvointialueella yksityisten palveluiden seurannasta vastaa sosiaali- ja terveystoimi tai muu vastaava toimielin. THL eli terveyden- ja hyvinvoinninlaitos hankkii tietoa yksityisistä sosiaali- ja terveyspalveluista. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2023b.)

Jokaisen yrityksen on laadittava omavalvontasuunnitelma. Sen tarkoituksena on varmistaa, että potilas saa turvallista ja laadukasta terveydenhuoltoa. Terveys- ja hyvinvoinnin palveluista vastaava johtaja on vastuussa suunnitelman laatimisesta ja sen päivityksestä sekä noudattamisesta. Uuden palvelujen tuottajan on laadittava omavalvontasuunnitelma ennen kuin toiminta aloitetaan. Omavalvontasuunnitelman tulee sisältää kaikki keskeiset toimenpiteet, joilla palvelujen tuottajat itse valvovat toimintayksikköjään, henkilökunnan toimintaa sekä tuottamiensa palvelujen laatua. (Valvira, 2015.)

Vuonna 2021 terveys- ja sosiaalipalvelujen yrityksiä oli 25 167 tilastokeskuksen mukaan (Tilastokeskus, 2023). Koko sosiaali- ja terveysalan tuottajien yksityisten tuottajien osuus on jo noin 22 prosenttia. Yksityiset palveluntuottajat voivat myydä palveluitaan suoraan asiakkaille, kunnille tai hyvinvointialueille. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2023b.)

Sosiaali- ja terveyspalveluita tarvitaan yhä enemmän, kun väestö ikääntyy. Julkisten palveluiden rinnalle tarvitaan myös yksityisiä palveluita, jotta lisääntyneeseen tarpeeseen pystytään vastaamaan. Yritykset ovat tärkeässä roolissa alueen elinvoimaisuuden kannalta. Suuri osa yksityisistä terveyspalvelujen tuottajista toimii suurimmissa kaupungeissa ja eteläisessä Suomessa. Yleisimpiä terveyspuolen yksityisiä palveluita ovat esimerkiksi fysioterapiapalvelut, työterveyshuolto ja hammaslääkärin ja lääkärin vastaanotto toiminta. Sosiaalipalveluista yleisimpiä ovat lasten päivähoito, lasten ja nuorten laitos- ja perhehoito, ikääntyneiden palveluasuminen sekä ikääntyneiden ja vammaisten kotipalvelut. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2023b.)

Hyvinvointialueet voivat huomioiden lainsäädännön edellytykset ostaa yksityisiä sosiaali- ja terveyspalveluita kohdistetulle asiakkaalle. Tällöin asiakkaan tarvitsee

maksaa palvelusta asiakasmaksulain mukaan. Hyvinvointialue voi myös päättää, ottaako käyttöön palvelusetelin ja mihin palveluihin. Palvelusetelillä edistetään asiakkaiden valinnanvapautta sekä mahdollisuuksia hankkia tarvitsemiaan palveluita myös yksityisiltä palvelujen tarjoajilta. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2023a.) Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) tuli voimaan 01.08.2009. (Kuntaliitto, 2022). Yrityksen tulee rekisteröityä palse.fi-portaaliin ja näin hakeutua palveluseteli- ja ostopalveluiden tuottajaksi. Yksityisille yrityksille palse.fi-portaalin käyttö on maksutonta. (Palse.fi, i.a.)

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Opinnäytetyön tarkoituksena on haastattelututkimuksen avulla selvittää, mitä sairaanhoitajayrittäjänä toimiminen edellyttää sekä mitä hyötyjä ja haasteita yrittäjyydessä on. Suomessa on vankka terveydenhuoltojärjestelmä, joka mahdollistaa terveydenhuoltopalvelujen yleisen saatavuuden. Sairaanhoitajilla on keskeinen rooli suomalaisessa terveydenhuollossa, ja sairaanhoitajayrittäjyydellä on potentiaalia parantaa terveydenhuoltopalvelujen laatua ja saatavuutta.

Työmme tavoitteena on pyrkiä rohkaisemaan sairaanhoitajia yrittäjyyteen ja näin myös lisätä sairaanhoitajatutkimuksen vetovoimaisuutta. Haluamme tuoda näkökulmaa sairaanhoitajan uramahdollisuuksiin yrittäjyyden puolelta. Lähdimme tarkastelemaan aiheitamme ensin teoretiedon kautta: mitä sairaanhoitajuus ja yrittäjyys on itsessään. Sitten tutkimme, mitä sairaanhoitajayrittäjäksi ryhtyminen vaatii ja mitä se pitää sisällään. Haastattelujen kautta halusimme tuoda esille mahdollisia haasteita ja puolestaan hyötyjä, joita yrittäjyys on tuonut haastateltavillemme. Aihetta lähestytään kolmen tutkimuskysymyksen kautta, jotka ovat:

1. Millainen polku on sairaanhoitajaopinnoista yrittäjäksi?
2. Mitkä ovat sairaanhoitajayrittäjyyden haasteet?

3. Mikä motivoi sairaanhoitajaa lähtemään yrittäjäksi?

Työelämäkumppanimme opinnäytetyössä on Suomen Yrittäjänaiset. Yrittäjänaisien tavoitteena on edistää yrittäjänaisien välistä yhteistyötä, tasa-arvoista asemaa yhteiskunnassa ja vaikuttaa yrittämistä kannustavaan päätöksentekoon Suomessa ja Euroopan unionissa. Järjestönä Suomen yrittäjänaiset pyrkii olemaan avoin, vastuullinen ja vaikuttava. (Suomen yrittäjänaiset, i.a.)

Yhteistyömme lähti liikkeelle, kun löysimme Yrittäjänaisien sivuston etsiessämme sopivaa yhteistyökumppania. Otimme yhteyttä nettisivuilta löytyneeseen yhteyshenkilöömme sähköpostitse. Sovimme ensimmäisen etätapaamisajan, jossa keskustelimme ajatuksistamme ja toimme esille opinnäytetyömme idean pähkinänkuoressa. He lähtivät mielellään mukaan yhteistyökumppaniksi työhömmme. Kiinnostus aiheuttamme kohtaan oli suuri. Yrittäjänaisien yhteyshenkilömmme ajatteli aiheen olevan tärkeä ja ajankohtainen. Hän myös uskoi, että työmme kiinnostaisi monia ja siitä olisi apua sairaanhoitajien keskuudessa. Yrittäjänaiset kokivat hyötyvänsä työstämme, sillä voimme työmme kautta luoda kannustavuutta sairaanhoitajille lähteä yrittäjäksi.

4 TUTKIMUSMENETELMÄT, AINEISTON KERUU- JA ANALYYSIMENETELMÄT

4.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelmänä käytimme laadullista eli kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Se on tieteellisen tutkimuksen menetelmäsuuntaus, jossa tarkoituksena on kokonaisvaltaisesti ymmärtää kohteen laatua, merkityksiä sekä ominaisuuksia. (Jyväskylän yliopisto, 2021.)

Valitsimme aineiston keruun menetelmäksi haastattelun. Haastattelu on yksi yleisimmin käytetyistä tutkimusmenetelmistä. Haastattelun avulla pystytään syventämään saatavia tietoja sekä selventämään vastauksia. Haastattelumenetelmiä on monia ja haastattelun valinta aineistonkeruumenetelmäksi vaatii pohdintaa siitä, millaista tietoa tarvitaan työn tueksi, minkälaista haastattelua suunnitellaan ja mihin se vaikuttaa. Suurimmat erot liittyvät strukturointiasteeseen eli siihen, kuinka paljon haastattelija voi itse ohjata haastattelutilannetta ja miten haastattelukysymykset on muotoiltu. Puolistrukturoivassa haastattelussa eli teemahaastattelussa kysymykset on laadittu valmiiksi, mutta ei vastausvaihtoehtoja. Tämä tuo haastatteluun vapautta ja joustavuutta, sekä auttaa keskustelun etenemisessä. Aineistonkeruumenetelmänä haastattelu on hyvä valinta, kun halutaan korostaa yksilöä tutkimustilanteen subjektina, jolla on mahdollisuus vapaasti tuoda esille itseään. Haastattelun avulla voidaan saada uusia näkökulmia avaavaa aineistoa vähän tutkitusta aiheesta. (Ojasalo ym., 2015.)

4.2 Haastattelurunko

Sovimme, että yhteistyökumppanimme Yrittäjänaiset hankkivat opinnäytetyöhömmme haastateltavat sairaanhoitajayrittäjät kriteeriemme perusteella. Haastateltavien kriteereinä oli se, että haastateltava on koulutukseltaan sairaanhoitaja, sekä perustanut yrityksen. Tarkempia kriteerejä emme asettaneet haastateltavillemme, koska tarkempien kriteerien asettamiselle ei ollut syytä tai merkitystä opinnäytetyömme kannalta. Saimme yhteyshenkilöltämme kahden sairaanhoitajayrittäjän yhteystiedot, joita lähdimme työhömmme haastattelemaan.

Haastattelimme työhömmme kahta eri sairaanhoitajayrittäjää, joilla on pitkä kokemus yrittäjänä toimimisesta hoitoalalla. Haastattelut toteutimme syys- ja loka-kuussa 2022. Tavoitteenamme oli päästä tutustumaan sairaanhoitajayrittäjän työhön ja työnkuvaan sekä henkilöiden taustoihin ja tarinoihin siitä, mikä on johdannut yrittäjäksi ryhtymiseen. Halusimme saada selville haastattelujen avulla yrittäjänä toimisen haasteita ja, mikä yrittäjänä toimimisen positiiviset puolet ovat. Aloimme pohtimaan kysymyksiä ja laatimaan haastattelulle runkoa. Toteutimme haastattelun puolistrukturoivana haastatteluna. Tavoitteenamme oli rento ja

vapaa keskustelu, jossa haastateltavat voivat kertoa tarinansa avoimesti haastattelukysymysten johdattelemana.

Loimme haastattelurungon opinnäytetyömme tavoitteiden pohjalta. Pohdimme yhdessä, mihin asioihin haemme vastauksia ja mitkä kysymykset ovat aiheemme kannalta olennaisempia. Haastattelurunko muodostui melko helposti ja siihen tuli hieman muutoksia matkan varrella tavoitteiden varmistuessa. Kysymykset muodostuivat melko avoimiksi, koska toivoimme vapaata keskustelua, jossa haastateltava voi kertoa kokemuksistaan omalla tyylillään. Haastattelukysymykset kokosimme valmiiksi, jotta saimme vastaukset kaikkeen toivomaamme ja pystyimme lähettämään ne haastateltavillemme jo etukäteen luettaviksi. (Liite 1.)

4.3 Aineistonkeruu

Päätiedonkeruumenetelmänämme oli haastattelut. Haastattelimme kahta sairaanhoitajayrittäjää työhömmä, jotta saimme lähestyttävää puolta aiheeseemme. Haastatteluiden tavoitteenamme oli päästä tutustumaan sairaanhoitajayrittäjän työhön ja työnkuvaan, sekä henkilökohtaisiin näkemyksiin ja ajatuksiin sairaanhoitajayrittäjänä toimimisesta. Käytimme haastattelumenetelmänämme puolistrukturoivaa haastattelua, joka antoi mahdollisuuden vapaammalle keskustelulle. Kun olimme saaneet haastateltaviemme yhteystiedot työelämäkumppaniltamme, lähetimme heille sähköpostia, jossa kerroimme työstämme ja tavoitteistamme. Keskustelimme sähköpostitse haastateltaviemme kanssa ja he olivat hyvin kiinnostuneita osallistumaan projektiimme. Sovimme sähköpostilla haastattelun toteuttamisesta etäyhteydellä, mikä sopi kaikille osapuolille parhaiten. Lähetimme kysymykset etukäteen sähköpostilla ja kerroimme, ettemme julkaise työsämme nimiä tai tunnistettavia tietoja, eli henkilöiden yhteystietoja, opiskelupaikkaa tai yrityksen nimeä.

Haastattelun kulun olimme sopineet etukäteen, joka auttoi meitä haastattelun toteuttamisessa. Olimme sopineet, että toinen meistä huolehtii haastattelun nauhoituksesta ja toinen muistiinpanojen kirjoittamisesta. Haastattelun alussa esittäydymme haastateltavalle ja kerroimme haastattelun tarkoituksen ja toteutustavan. Kerroimme myös haastattelun olevan vapaamuotoinen, eli suosittelimme

kertomaan vapaamuotoisesti omista kokemuksistaan ja mieleen tulevista asioista haastattelun edetessä. Huolehdimme itse olevamme sellaisessa ympäristössä, jossa ulkopuolinen ei pysty haastattelun sisältöä kuulemaan. Käytimme myös kuulokkeita haastattellessa, jotta haastateltavien vastaukset eivät kuulu muualle.

Haastatteluympäristönämme käytimme etäyhteyttä, eli haastattelun toteutimme Zoomin kautta. Ensimmäisessä haastattelussa käytimme kuvayhteyttä koko haastattelun, toisessa haastattelussa aloitimme kuvayhteyttä käyttäen, mutta haastattelu suoritettiin ilman kameroita yhteysongelmien vuoksi. Zoomin käyttö oli meille helpoin vaihtoehto aikataulutuksen kannalta. Olimme etukäteen mietinneet, miten saamme haastattelun helpoiten itsellemme talteen, ja päädyimme haastattelujen äänitykseen. Kysyimme luvan haastattelun äänittämiseen ja tallentamiseen heti haastatteluiden alussa suullisesti. Kerroimme myös, että poistamme muistiinpanot ja tallenteet, kun olemme käsitelleet ne opinnäytetyötämme varten. Sovimme myös tekemämme muistiinpanoja ja kirjasimme ylös tärkeimpiä pointteja haastattelun edetessä, jotta niihin olisi myös helppo palata äänityksiä kuunnellessamme. Olimme ennen haastattelua lähettäneet haastateltavillemme kysymykset sähköpostilla. Tämä sen vuoksi, että haastateltavat pystyivät etukäteen valmistautumaan tulevaan haastatteluun ja pohtimaan vastauksiaan jo vähän. Haastateltavilla oli näin ollen myös mahdollisuus ottaa yhteyttä, jos ei esimerkiksi olisi halukas vastaamaan johonkin tai haluaisi selvennystä johonkin kysymykseen. Haastattelujen suunniteltu kesto oli 30 minuuttia, joka toteutui kummankin haastattelun kohdalla. Saimme käytyä 30 minuutissa läpi hyvin kaikki kysymykset ja aikaa jäi myös vapaalle keskustelulle. Äänitimme haastattelut Zoomin äänitystoiminnon kautta ja tallensimme ne tietokoneellemme. Haastatteluiden äänitykset olivat tietokoneella salasanan takana. Ääninauhat tuhosimme kirjaamisen jälkeen. Huolehdimme, ettei tiedostossa ole mitään haastateltaviemme henkilökohtaisia tietoja, kuten nimiä, ikiä tai työpaikkoja, josta haastateltavan voisi tunnistaa.

Molemmat haastattelut etenivät samalla rungolla, sillä kysymykset olivat molemmissa täysin samat. Laadimme haastattelukysymykset selkeästi, eli halusimme aloittaa haastattelun kysymällä sairaanhoitajataustoista, koulutuksesta ja mahdollisista aikaisemmista työpaikoista sairaanhoitajana. Sen jälkeen etenimme

yrittäjyysaiheeseen. Koimme tämän järjestyksen loogisena, sillä sairaanhoitajayrittäjäksi ryhtyminen vaatii ensiksi sairaanhoitajan koulutuksen. Työnjaon haastatteluun olimme sopineet niin, että kyselimme vuorotellen kysymykset ja olimme sopineet, että voimme kysyä lisäkysymyksiä, jos niitä mieleen tulee kesken haastattelun. Vapaan keskustelun myötä aihe ajoittain pomppi kysymysten välillä. Keskustelu oli vapaata ja eteni luonnollisesti. Saimme vastaukset jokaiseen pohtimaamme kysymykseen ja puolistrukturoivan haastattelun ansiosta, myös lisää tietoa kysymysten ulkopuolelta. Lopuksi kysyimme, onko haastateltavillamme vielä muuta kerrottavaa tai kysyttävää meiltä. Saimme myös haastateltavilta suostumuksen, että voimme olla heihin yhteydessä, mikäli meillä tulee lisäkysymyksiä haastatteluihin liittyen. Sovimme, että haasteltavat saavat haastattelumateriaalin luettavaksi ennen työn julkistamista ja he voivat vaikuttaa, jos haluavat jotain muutoksia sisältöön.

Molemmat haastateltavat lukivat valmiin haastattelumateriaalin ja olivat tyytyväisiä sen sisältöön. Toinen haastateltavistamme huomasi yhden asiavirheen tekstissä, jonka korjasimme. Muita muutoksia ei haastattelumateriaaleihin tarvinnut tehdä.

4.4 Analyysimenetelmät

Opinnäytetyöhön hankittu aineisto perustui haastateltavien kokemuksiin, ja analyysimenetelmänä käytämme sisällönanalyysia. Sisällönanalyysi on perusanalyysimenetelmä, jota voidaan käyttää kaikissa laadullisen tutkimuksen perinteissä. Sisällönanalyysin avulla voidaan tehdä monenlaista tutkimusta. Sisällönanalyysimenetelmällä pyritään saamaan kuvaus tutkittavasta ilmiöstä tiivistetyssä ja yleisessä muodossa. (Tuomi & Sarajärvi, 2018.)

Ensimmäisessä vaiheessa kuuntelimme äänitykset ja kirjoitimme auki haastattelut sanasta sanaan yhteiseen Word-tiedostoomme. Ensimmäinen haastattelu oli kestoaltaan 30 minuuttia, josta saimme aineistoa yhteensä 5 sivua. Toisen haastattelun kesto oli 34 minuuttia, josta saimme aineistoa yhteensä 6 sivua. Word-tiedostomme fonttina oli käytössä Arial, fonttikoko oli 12 ja riviväli 1,5. Litteroinnin

toteutimme, kun opinnäytetyön suunnitelma oli hyväksytty eli joulukuussa 2022. Aineiston litterointi vei runsaasti aikaa, sillä halusimme saada aineiston juuri samanlaisena kirjoitettua auki kuin se oli puhuttu. Litteroimme aineiston, eli purimme toiminnon ja puheen kirjoitettavaan muotoon. Litterointi on keskeinen osa laadullisen aineiston analyysiprosessia ja aineiston haltuunottoa (Kallio, i.a.). Emme käyttäneet litterointiohjelmia litterointeja toteuttaessamme. Aineiston litteroinnin jälkeen pelkistimme aineiston, eli karsimme pois tutkimukselle epäolennaiset asiat. Tässä kohtaa huolehdimme haastateltavien yksityisyydestä ja poistimme tunnistettavat tiedot materiaaleistamme. Tämän jälkeen ryhmittelimme aineistot haastattelukysymystemme mukaan. Kirjoitimme haastattelukysymyksiemme alle ne vastaukset, jotka olimme haastateltaviltamme saaneet. Näin pystyimme paremmin hahmottamaan haastatteluiden tulokset.

Aiheet aineistostamme, jotka nousivat esille: syyt yrittäjäksi lähtemisen, haasteet yrittäjyydessä sekä hyvät puolet yrittäjyydessä. Haastattelujen avulla saimme kokonaiskuvan kummankin haastateltavan urapolusta yrittäjäksi. Saimme hyvin haastatteluista aineistoa vastaamaan meidän kolmeen tutkimuskysymykseemme.

5 TULOKSET

5.1 Sairaanhoidajayrittäjien taustat

Toinen haastateltavistamme oli valmistunut sairaanhoitajaksi sairaanhoito-oppilaitoksesta ja työkokemusta hänellä oli yli 20 vuoden ajalta. Toinen haastateltavistamme oli valmistunut sairaanhoitajaksi ammattikorkeakoulusta ja työkokemusta hänellä oli alle 10 vuoden ajalta. Toinen haastateltava kävi opintonsa monimuotototeutuksella ja koki tämän hyvänä. Monimuoto-opiskelu mahdollisti työsäkäynnin opintojen ohella. Molemmat haastateltavamme olivat työskennelleet palkkatöissä, joten kokemusta löytyi myös julkiselta puolelta sairaanhoitajana

työskentelystä. Molemmilla haastateltavillamme oli vankka kokemus sairaanhoitajan työstä ennen yrittäjäksi lähtöä. Toinen haastateltava kertoi, että työpäivien jälkeen oli usein tunne, ettei ehtinyt tehdä työtään kunnolla ja asiat jäivät vaivamaan vapaa-ajalla. Myös keikkatyö ja sen tuomat haasteet olivat kummallekin haastateltavalle tuttuja.

Jouduin heittää tosi tosi paljon keikkaa. Ja olin tietysti aina silloin töissä, kun muut kaverit ja perhe oli vapaalla elikkä kaikki juhannukset ja joulut ja kaikki muut. Niin sit se alko olla niin äärimmäisen stressaavaa.

Se kolmivuorotyö söi multa illat perheen kanssa, pyhät, viikonloput perheen kanssa niin sen lisäksi se määritteli sen, että koska mä oon lomalla.

5.2 Yrittäjäksi lähtemisen syyt

Molemmat haastateltavat nostivat esille yrittäjäksi lähtemisen syistä muun muassa sen, että työolot eivät olleet kaikista parhaimmat palkkatöissä. Vapaa-aika oli suppeaa, pyhät ja viikonloput kuuluivat usein töissä ja omiin työvuoroihin ei pystynyt aina vaikuttamaan. Tämä toi stressaavuutta elämään ja vaikeuksia hallita omaa vapaa-aikaa. Usein töiden jälkeen haastateltavamme mietti, mitä jäi tekemättä ja kuinka olisi halunnut suoriutua paremmin. Palkkatöissä oli tunne, että työtä ei voinut tehdä niin suurella sydämellä kuin olisi toivonut. Aikaa potilaille ei ollut tarpeeksi, sillä resurssit olivat vähäiset ja päivät kiireisiä. Molemmat haastateltavat kokivat, että yrittäjänä voi paremmin vaikuttaa työaikoihin sekä työn ja vapaa-ajan yhteensovittamiseen. Esiin nousi myös toiselta haastateltavalta se, että yrittäjänä voit itse hinnoitella työsi ja vaikuttaa siihen, paljonko töitä teet.

Paljon puhutaan työelämässä siitä, että työhyvinvointia tuo se, että sä pystyt viemään itseäsi eteenpäin, niin mä ehkä itse koin tossa kolmivuorossa, että se ei vie mua tarpeeksi eteenpäin.

Haastateltavat kiinnostuivat yrittäjyyden mahdollisuuksista sairaanhoitajana. Toinen haastateltavistamme kävi yrittäjän ammattikoulututkinnon, joka antoi eväitä

yrittäjäksi lähtemiseen. Myöhemmin hän myös täydensi osaamistaan yrittäjän erikoisammattitutkinnolla. Toisella haastateltavistamme oli aiempaa kokemusta yrittäjyydestä muulla alalla, jolloin siihen siirtyminen tapahtui luonnollisesti. Molempia haastateltavia oli aina kiinnostanut yrittäjyys ja sen tuoma vapaus. Haastateltavat kokivat myös palkkauksen parempana. Kunta-alalla työskentelevän sairaanhoitajan tehtäväkohtainen, keskimääräinen peruspalkka oli 2645 euroa vuonna 2021 (Sairaanhoitajat, 2022). Molemmat haastateltavamme toimivat yksinyrittäjinä ja tarjoavat erilaisia sairaanhoidollisia palveluita kuten haavahoitoja ja injektioita. Toinen haastateltavistamme tuottaa palvelujaan kotisairaanhoitona ja toinen työskentelee omassa toimitilassaan. Esiin nousi myös, että yrittäjänä työnkuvaan kuuluu paljon muutakin, kuin vain hoitotyö.

Sairaanhoitajana sun tehtävä on hoitaa potilaita, mutta yrittäjänä sä pääset tekemään kaikkea muuta. Työnkuvaan kuuluu markkinoida, myydä, hankkia asiakkaita, laskuttaa, hankkia työntekijöitä...

Molemmat yrittäjät kokivat sairaanhoitajatutkinnon olleen hyödyksi yrittäjänä olemisessa, varsinkin asiakastyön osalta. Aikaisempi palkkatyö oli kasvattanut osaamista ja varmuutta potilastyöstä. Sairaanhoitajakoulutuksen käyneenä pystyi tarjoamaan yrittäjänä sairaanhoidollisia palveluita. Sairaanhoitajakoulutus ei kuitenkaan itsessään tarjoa kovin suuria valmiuksia yrittäjäksi lähtemiseen. Haastateltavamme koki, että yrittäjyyteen lähteminen vaati paljon oma-aloitteisuutta, itsenäistä tiedonhankintaa ja tutustumista erilaisiin vaihtoehtoihin.

Sairaanhoitajakoulutuksella on hyötyä palveluntuottamisella niin kun paljonkin, koska enhän mä osais tehdä niitä asioita ilman sitä koulutusta. Mutta sitten taas, jos mietitään sitä koulutusta, että miten paljon siellä käydään sitä yrittämistä läpi niin aivan liian vähän.

Kävin yrittäjän ammattitutkinnon. Se oli nimenomaan terveydenhuollonalan yrittäjiksi aikoville tämmönen ammattitutkinto. Se oli kyl niinkun tosi tosi hyvä, koska silloin kun mä oon käynyt sairaanhoitajakoulun, niin ei meillä kyllä yrittäjyydestä puhuttu yhtään mitään.

5.3 Yrittäjyyden haasteet

Haasteena yrittäjydessä nousi esille alun haasteet, sillä vie aikaa ennen kuin yritys lähtee nousuun. Molemmat nostivat esille asiakashankinnan haasteet ja markkinoinnin tärkeyden. Asiakaskunta ei muodostu tyhjästä, vaan sen eteen on tehtävä paljon töitä. Aikaisempi työskentely sairaanhoitajana palkkatöissä toi jonkin verran haastateltavillemme asiakkaita. Omaan työhön usko ja tsemppin ylläpito on välillä haastavaa, sekä kaiken hallitseminen. Kun työskentelee yksin yrittäjänä, on vastuu hyvin suurta. Osaamisen täytyy olla laajaa. Sairaanhoitajayrittäjänä työskennellessä ei ole tiimiä ympärillä, jolta tarkistaa ja varmistaa asioita, kuten esimerkiksi osastolla työskennellessä. Haastateltavamme myös kokee, että sairaanhoitajayrittäjää koskee kaikki samat lainalaisuudet kuin minkä tahansa alan yrittäjää. Sairaanhoitajayrittäjällä on lisäksi paljon muita lainalaisuuksia, jotka tulee ottaa huomioon yrittäjäksi lähtiessä. Toinen haastateltavistamme mainitsi starttirahan saamisen olleen apuna yrityksen aloitukseen. Toinen puolestaan kertoi hyvän kirjanpitäjän olleen paras apu. Tukea myös saa eri järjestöistä, kuten Suomen Yrittäjänaiset, jossa on mukana muita yrittäjiä ja heidän jakamaa vertaistukea. Haastateltavamme myös mainitsi Uusyrityskeskukseen olevan hyvä apu yritystä perustaessa. Haastateltavamme kokee, että Suomessa on riittävästi apua, tukea ja informaatiota saatavilla uusille yrittäjille sekä yrittäjille ylipäättäen.

Tottakai taloudelliset haasteet, kyllä niinku sairaanhoitaja palkkatyössä etu on että raha tulee helposti varsinki tällä päivällä, ei tarte välttämättä olla vakituista työpaikkaa että sä työllistyt sataprosenttisesti.

Mä oon yksinyrittäjä, niin nimensä mukaisesti vastaa kaikesta yksin. Takkuilee mulla sitten maksupäätte tai pitäis mun päivittää mun kotisivuja tai siivota tai mitä tahansa. Niin aina on yksin. Sit tietysti ihan näissä substanssiasioissa sairaanhoitajalla ei oo sitä työkaveria, jolta kysyä.

5.4 Hyvät puolet yrittäjyydessä

Molemmat haastateltavamme suosittelivat lämpimästi yrittäjyyttä. He nostivat esille työn mielekkyyden, pystyy itse vaikuttamaan, miten työnsä tekee ja vaikuttaa oman työnsä suunnitteluun. Voi luoda pitkiä asiakassuhteita ja saa työstään yksilöllistä palautetta suoraan asiakkailtaan. Omien työaikojen määrittämisen, voi itse suunnitella työajat sekä loma-ajat. Enemmän aikaa työhön, jolloin työtä saa tehdä täydellä sydämellä. Esiin nousi myös, että yrittäjyyttä voi toteuttaa palkkatyön ohella sivutoimisena yrittäjyytenä.

Se että tekee sairaanhoitajan työtä niin se ei sulje keneltäkään pois sitä, etteikö voisi yrittää jotain muuta asiaa ohella, jos haluaa vaikka tehdä sairaanhoitajan työtä vaikka 50% työajalla jollakin palkansajana niin ei se tarkoita etteikö voi 50% tehdä jotain omaa yritystoimintaa.

Yrittäjänä saa olla itsensä pomo kaikessa hyvässä ja pahassa, se on yksi asia ja mielekkäämpi työelämä, kukaan ei sano, että mun pitää työskennellä jouluaattona.

Yrittäjänä saa tehdä rakastamaansa työtä haluamallaan tavalla.

6 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYTEEN JA LUOTETTAVUUTEEN LIITTYVÄT KYSYMYKSET

Haastattelu on aina vuorovaikutusta ja se vaatii osallistujien välistä luottamusta. Haastattelijan on kerrottava kehittämistyön ja haastattelun luottamuksellisuus ja tarkoitus. (Ojasalo ym., 2015.)

Sovimme haastateltaviemme kanssa, miten haastattelut raportoidaan. Kutsusamme kerroimme jo, ettemme tule julkaisemaan mitään tunnistettavia tietoja haastateltavistamme. Kerroimme myös opinnäytetyön prosessistamme. Haastattelujen alussa kävimme vielä läpi haastateltavien kanssa, mihin haastatteluiden materiaali tulee käyttöön ja mitä tietoja tulemme kirjaamaan. Kysyimme lupaa

haastatteluiden äänitykseen ja kerroimme kirjaavamme myös käsin paperille haastattelun aikana muistiinpanoja. Lähetimme haastateltavillemme valmiin haastatteluaineiston ja annoimme vielä heille mahdollisuuden vaikuttaa sisältöön.

Haastatteluympäristömme oli etukäteen varmistettu rauhalliseksi ja huolehdimme, ettei haastatteluympäristöön ole pääsyä muilla, jotta voimme keskustella ilman ulkopuolisia kuuntelijoita. Käytimme haastatteluissa kuulokkeita, jolla varmistimme, ettei tieto kuulu muualle.

Haastatteluissa käsittelimme kahden sairaanhoitajayrittäjän taustoja, urapolkua ja nykyistä työtilannetta. Tällöin on tärkeää huolehtia henkilötietoja käsittelevän tutkimusaineiston keskeisistä periaatteista. Tulee huolehtia suunnitelmallisuudesta, vastuullisuudesta ja lainmukaisuudesta. Henkilötiedot käsittävät kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja. Henkilötiedot tulee poistaa aineistosta siinä vaiheessa, kun ne eivät ole enää tarpeellisia tutkimuksen kannalta. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2019.) Kun haastateltavat olivat molemmat omalta osaltaan hyväksyneet haastatteluista syntyneen valmiin haastatteluaineiston, poistimme tietokoneiltamme Word-tiedoston, haastattelujen äänitiedostot ja hävitimme käsin kirjoitetut muistiinpanot.

7 POHDINTA

Haastatteluiden tulokset viittaavat siihen, että sairaanhoitajayrittäjyys on Suomessa varteenotettava uravaihtoehto. Sairaanhoitajat tekevät usein pitkiä työpäiviä, ja sairaanhoitajayrittäjyys voisi tarjota joustavuutta ja itsenäisyyttä. Sairaanhoitajayrittäjyys tarjoaisi sairaanhoitajille mahdollisuuden luoda innovatiivisia ratkaisuja, jotka parantavat terveydenhuoltopalvelujen laatua ja saavutettavuutta. Sairaanhoitajayrittäjyys voisi olla myös sairaanhoitajien tapa toteuttaa intohimojaan ja kiinnostuksen kohteitaan. Yrittäjänä sairaanhoitaja saa välitöntä

palautetta ja voi päättää asioista ilman välikäsiä. Haastateltavamme toivat hyvin esille yrittäjyyden niin hyviä kuin huonoja puolia.

Idea opinnäytetyöhömme syntyi jo sairaanhoitajaopintojemme alkuvaiheessa. Olemme opiskelleet sairaanhoitajiksi keskellä koronapandemiaa sekä hoitajapuu-
laa, jotka ovat osaltaan vaikuttaneet ajatuksiin tulevista työuristamme. Sairaanhoidoala ei ole tällä hetkellä vetovoimainen ja alalle pyrkivien määrä on laskussa. Myös alanvaihtajia on runsaasti, mikä kertoo jo valmiiden sairaanhoitajien kiinnostuksen loppamisesta työhönsä. Tilanne Suomessa on huolestuttava. Pohdimme erilaisia vaihtoehtoja, mitä sairaanhoitajatutkinto voi meille tulevaisuudessa antaa. Yrittäjyys nousi esille ja aiheena se kiinnosti meitä molempia. Yrittäjyyteen liittyy sekä hyviä että huonoja puolia, niin kuin muihinkin uravaihtoehtoihin. Yrittäjän tulot saattavat vaihdella paljonkin kuukausittain ja tuoda varsinkin alussa taloudellista epävarmuutta. Sen sijaan palkansaaja saa työ sopimuksessa sovitun rahasumman, joka tuo taas vakautta taloudelliseen tilanteeseen. Toisaalta yrittäjä voi päättää omasta työstään. Paljonko työtä tekee, millä tavoin ja miten oman työnsä hinnoittelee. Palkkatöissä näihin asioihin ei voi vaikuttaa sillä ne määrää työnantaja.

Halusimme opinnäytetyöllämme tuoda tietoisuutta yrittäjyydestä myös muille sairaanhoitajaopiskelijoille sekä jo valmistuneille. Toivomme työmme kannustavan pohtimaan yrittäjyyttä sairaanhoitajana. Toivoisimme, että alanvaihtajatkin mahdollisesti pohtisivat yrittäjyyttä, jotta he voisivat hyödyntää koulutustaan. Sairaanhoitajien yrittäjyydellä voidaan vaikuttaa työntekijöiden työoloihin, jotka kunnallisella puolella ovat valitettavan usein huonot. Yritystoiminnan lisääntyminen toisi kilpailua sairaanhoitolalle ja voisi vaikuttaa positiivisesti palkkaukseen ja muihin takkuaviin asioihin alalla. Halusimme valita Naisyrittäjät - yhteistyökumppanin työhömme, sillä koemme heidän arvojen ja toiminnan vastaavan meidän ajatusiamme. Haluamme tukea tämänlaista toimintaa ja tuoda näkyvyyttä tärkeälle aiheelle.

Opinnäytetyöprosessimme myötä kiinnostuksemme yrittäjyyttä kohtaan kasvoi entisestään. Koimme mielenkiintoisena perehtyä sairaanhoitajayrittäjyyteen, sillä emme olleet aiheeseen aiemmin perehtyneet. Saimme itse paljon lisätietoa siitä,

mitä yrittäjäksi ryhtyminen vaatii ja erityisesti mitä se vaatii sosiaali- ja terveystieteiden alalla. Koemme voivamme hyödyntää saatua ja opittua tietoa myös tulevaisuudessa. Meitä yllätti, että opinnäytetyötä tehdessämme huomasimme, ettei sairaanhoitajayrittäjyys ole kovinkaan tunnettu aihe. Tietoa aiheesta ei vielä kovin paljoa ole ja koimme ajoittain haasteeksi löytää aiheesta hyvää teoretistä tietoa. Olimme kaivanneet enemmän tilastotietoa sairaanhoitajayrittäjistä ja siitä millä aloilla he työskentelevät. Tietoa etsiessä löytyi jokseenkin vanhaa tietoa. Olimme kaivanneet enemmän tietoa ja tilastoja, siitä mihin suuntaan sairaanhoitajayrittäjyys Suomessa on menossa. Pohdimme, että olisi hyvä, jos ihmisten tietoisuuteen tuotaisiin enemmän sairaanhoitajan uramahdollisuuksia yrittäjänä ja siihen olisi enemmän koulutuksia ja ohjausta.

Jo sairaanhoitajaksi kouluttautuessa tutkintoon tulisi lisätä enemmän ohjeita ja tietoa yrittäjyysmahdollisuuksista. Diakin sairaanhoitajatutkinnon opetussuunnitelmassa on yksi yrittäjyyteen liittyvä opintojakso: Johtaminen ja yrittäjyys. Opintojakso oli hyödyllinen, mutta varsin tiivis ja niukka tietopaketti, sekä toteutui täysin etänä, joka vähensi aiheesta syntyvää keskustelua. Tähän olisi mieluisia lisäjä esimerkiksi yritysvierailuja tai sairaanhoitajayrittäjien vierailua luennoilla, jotta saisi lähestyttävämpää näkökulmaa aiheeseen.

Opinnäytetyöprosessimme meni suunnitelmien mukaisesti. Saimme kaiken aikataulussa tehtyä ja toteutimme omannäköisemme työn niillä resursseilla, mitä meillä oli. Jos aikaa olisi ollut enemmän, olisimme halunneet haastatella sairaanhoitajayrittäjiä lisää, sillä haastattelut antoivat eniten näkökulmaa koko aiheeseen. Aika kuitenkin oli rajattua muiden opintojen ohella, emmekä pystyneet järjestämään lisää haastatteluja. Aihetta olisi vielä mielenkiintoista tutkia lisää enemmän tilastojen näkökulmasta, paljonko tarkalleen sairaanhoitajia on yrittäjinä ja millaisissa yrityksissä he työskentelevät, nyt emme saaneet tarkkoja tilastotietoja tästä kerättyä.

Toivoisimme rohkaisua tuleville sairaanhoitajille yrittäjyyteen jo opintojen alusta lähtien. Enemmän mahdollisuutta valita itse opintoja ja suunnata niitä yrittäjyyteen päin. Myös harjoittelupaikkojen monipuolisuus yksityisellä puolella varmasti avartaisi näkökulmia. Nyt ainakin harjoittelupaikat painottuvat julkiselle sektorille

ja yksityiselle puolelle on haastava päästä. Harjoitteluihin joutuu sinne, minne sattuu pääsemään ja paikat ovat usein kiven alla. Harjoittelupaikkojen vähyyys ja vaikea saanti antaa suppean kuvan sairaanhoitajan tutkinnon hyödyntämisestä. Harjoittelusysteemin uudistaminen toisi varmasti lisää intoa opiskelijoihin. Jo valmistuneita sairaanhoitajia voisi rohkaista yrittäjyyteen tuomalla lisää tietoa yrittäjyydestä ja sen mahdollisuuksista esimerkiksi ammattiliittojen kautta.

Lisäksi pohdimme, että Suomessa olisi tarvetta juuri sairaanhoitajille suunnattuihin yrittäjyyskoulutuksiin ja muihin palveluihin. Sairaanhoitajayrittäjäksi ryhtyminen vaatii paljon taustatietojen tutkimista ja oma-aloitteista tietojen etsimistä. Moni sairaanhoitaja varmasti valitsee ”helpomman reitin” ja työllistyy valmiisiin yrityksiin tai kunnallisiin palveluihin. Toivomme opinnäytetyömme olevan napakka tietopaketti sairaanhoitajuutta ja yrittäjyyttä pohtiville, sekä jo valmistuneille sairaanhoitajille, jotka mahdollisesti pohtivat uutta suuntaa uralleen.

LÄHTEET

- A 912/1992 Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista
9.10.1992/912. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920912>
- Duunitori. (2023). *Sairaanhoitaja*. <https://duunitori.fi/ammattioipas/terveydenhuoltoala/sairaanhoitaja>
- Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. (10.3.2022). *Toimialaraportti: Sote-uudistus tuo suuria muutoksia sekä henkilöstölle että yrityksille*.
<https://www.ely-keskus.fi/-/toimialaraportti-sote-uudistus-tuo-suuria-muutoksia-sek%C3%A4-henkil%C3%B6st%C3%B6lle-ett%C3%A4-yrityksille>
- Helminen, J. (toim.). (2016). *Työelämälähtöistä ammattikorkeakoulupedagogiikkaa rakentamassa*. (Diak Työelämä 3). Diakonia-ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-263-9>
- Jyväskylän yliopisto. (28.10.2021). *Laadullinen tutkimus*.
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>
- Kallio, A. (i.a.). *Litterointi*. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Saatavilla 10.3.2023.
<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/laadullisen-tutkimuksen-prosessi/litterointi/>
- Kela. (31.3.2023). *Kuka on yrittäjä?* <https://www.kela.fi/kuka-on-yrittaja>
- Keva. (1.3.2023). *Kuntien työvoimaennuste: Hoitajapula kaksinkertaistui kahdessa vuodessa*. <https://www.keva.fi/uutiset-ja-artikkelit/kuntien-tyovoimaennuste-hoitajapula-kaksinkertaistui-kahdessa-vuodessa/>
- Kuntaliitto. (18.5.2022). *Palveluseteli*. <https://www.kuntaliitto.fi/sosiaali-ja-terveysasiat/palveluiden-jarjestaminen-ja-tuottaminen/palveluseteli>
- Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. (2015). *Kehittämistyön menetelmät - uudenlaista osaamista liiketoimintaan*. Pro Sanoma.
- Opintopolku. (i.a.). *Sairaanhoitaja (AMK)*. Saatavilla 30.10.2022. <https://opintopolku.fi/konfo/fi/koulutus/1.2.246.562.13.00000000000000000249>

- Osaava yrittäjä. (i.a.). *Yrittäjyys*. Saatavilla 20.10.2022. <https://www.osaavayrittaja.fi/yrittajyys/yrittajyys>
- Palse.fi. (i.a.). *Palveluntarjoajille*. Saatavilla 30.3.2023. <https://palse.fi/?page=pphome>
- Rautava-Nurmi, H., Westergård, A., Henttonen, T., Ojala, M., Vuorinen, S., Müller, E., & Rusanen, S. (2020). *Hoitotyön taidot ja toiminnot* (7. uudistettu painos.). Sanoma Pro Oy.
- Sairaanhoitajat. (i.a.-a.). *Opiskele sairaanhoitajaksi*. Saatavilla 3.9.2022. <https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/opiskele-sairaanhoitajaksi/>
- Sairaanhoitajat. (i.a.-b.). *Sairaanhoitajan ammatinharjoittamisoikeus*. Saatavilla 3.9.2022. <https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/sairaanhoitajan-ammatinharjoittamisoikeus/>
- Sairaanhoitajat. (i.a.-c.). *Sairaanhoitajan monet eri urapolut*. Saatavilla 3.9.2022. <https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/sairaanhoitajan-monet-eri-urapolut/>
- Sairaanhoitajat. (i.a.-d.). *Tilastotietoa sairaanhoitajista*. Saatavilla 3.9.2022. <https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/tilastoja-sairaanhoitajista-2/#>
- Sarajärvi A., Tuomi, J. (2017). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. <https://www.ellibslibrary.com/book/9789520400118> Tammi.
- Sosiaali- ja terveysministeriö. (5.1.2023a). *Palveluseteli*. <https://stm.fi/palveluseteli>
- Sosiaali- ja terveysministeriö. (20.1.2023b). *Yksityiset sosiaali- ja terveystalujen tuottajat*. <https://stm.fi/yksityiset-sotepalvelut>
- Studentum. (i.a.). *Sairaanhoitajan koulutus*. Saatavilla 30.10.2022. <https://www.studentum.fi/koulutushaku/sairaanhoitajan-koulutus>
- Suomen virallinen tilasto (SVT) (i.a.). *Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto* [verkkajulkaisu]. ISSN=2342–6217. Helsinki: Tilastokeskus. Saatavilla 4.4.2023. <https://www.tilastokeskus.fi/tilasto/yrty>
- Suomen Yrittäjänaiset. (i.a.). *Tarinamme*. Saatavilla 30.10.2022. <https://www.yrittajanaiset.fi/tietoa-meista/historiaa/>

- Suomi.fi. (22.3.2019). *Yrittäjän persoonallisuuspiirteet*. <https://www.suomi.fi/yritykselle/yrityksen-perustaminen/yritystoiminnan-suunnittelu/opas/olisiko-minusta-yrittajaksi/yrittajan-persoonallisuuspiirteet>
- Suomi.fi. (27.6.2022). *Aloittavan yrittäjän muistilista*. <https://www.suomi.fi/yritykselle/yrityksen-perustaminen/yritystoiminnan-suunnittelu/opas/olisiko-minusta-yrittajaksi/aloittavan-yrittajan-muistilista>
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2019). *Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa*. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2019.pdf
- Uusyrityskeskus. (2023). *Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2023*. <https://uutiskirje.uusyrityskeskus.fi/go/13881287-1057882xde891055c4239f00-75616548>
- Uusyrityskeskus. (28.9.2022). *Yrittäjäksi ilman omaa liikeideaa? Näin se onnistuu!* <https://uusyrityskeskus.fi/blogi/yrittajaksi-ilman-omaa-liikeideaa-nain-se-onnistuu/>
- Uusyrityskeskus. (i.a.-a.). *Minustako yrittäjä?* Saatavilla 9.3.2023. <https://uusyrityskeskus.fi/minustako-yrittaja/>
- Uusyrityskeskus. (i.a.-b.). *Osakeyhtiön perustaminen*. Saatavilla 9.3.2023. <https://uusyrityskeskus.fi/yrityksen-perustaminen/yritysmuodot/osakeyhtion-perustaminen/>
- Uusyrityskeskus. (i.a.-c.). *Toiminimen perustaminen*. Saatavilla 9.3.2023. <https://uusyrityskeskus.fi/yrityksen-perustaminen/yritysmuodot/toiminimen-perustaminen/>
- Valvira. (3.1.2022). *Yksityisen terveydenhuollon luvat*. https://www.valvira.fi/terveydenhuolto/yksityisen_terveydenhuollon_luvat
- Valvira. (12.03.2021). *Hyvä ammatinharjoittaminen*. <https://www.valvira.fi/terveydenhuolto/hyva-ammattiharjoittaminen>
- Valvira. (8.5.2015). *Omavalvontasuunnitelma*. https://www.valvira.fi/terveydenhuolto/yksityisen_terveydenhuollon_luvat/omavalvontasuunnitelma_2
- Valvira. (7.12.2020). *Sairaanhoitajat*. https://www.valvira.fi/terveydenhuolto/ammattioikeudet/hakemusohjeet/suomessa_koulutetut/sairaanhoitajat

- Vero. (31.8.2021). Uuden yrityksen perustaja – tee perustamisilmoitus.
<https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yritystoiminta/uusi-yritys/perustamisilmoitus/>
- Yrittajan.fi. (30.10.2022). Yritysmuodot Suomessa – Miten valita niistä oikea?
<https://yrittajan.fi/yritysmuodot-suomessa/>
- Yrittäjät. (i.a.-a.). Avoin yhtiö. Saatavilla 28.11.2022. <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yrittajaksi-ryhtyminen/yritysmuodot/avoin-yhtio/>
- Yrittäjät. (i.a.-b.). *Kommandiittiyhtiö*. Saatavilla 28.11.2022. <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yrittajaksi-ryhtyminen/yritysmuodot/kommandiittiyhtiio/>
- Yrittäjät. (i.a.-c.). *Osakeyhtiö*. Saatavilla 28.11.2022. <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yrittajaksi-ryhtyminen/yritysmuodot/osakeyhtiio/>
- Yrittäjät. (i.a.-d.). *Osuuskunta*. Saatavilla 28.11.2022. <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yrittajaksi-ryhtyminen/yritysmuodot/osuuskunta/>
- Yrittäjät. (i.a.-e.). *Toiminimi*. Saatavilla 28.11.2022. <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yrittajaksi-ryhtyminen/yritysmuodot/toiminimi/>
- Yrittäjät. (i.a.-f.). *Yrittäjyys Suomessa*. Saatavilla 28.11.2022. <https://www.yrittajat.fi/yrittajajarjesto/tietoa-yrittajista/yrittajyys-suomessa/>
- Yrittäjät. (i.a.-g.). *Yrityksen perustaminen*. Saatavilla 28.11.2022.
<https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yrittajaksi-ryhtyminen/yrityksen-perustaminen/> <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yrittajaksi-ryhtyminen/yrityksen-perustaminen/>
- Yrityksen-perustaminen.net. (i.a.). *Osuuskunnan perustaminen*. Saatavilla 30.11.2022. <https://yrityksen-perustaminen.net/osuuskunnan-perustaminen/>

LIITE 1. Haastattelun kysymykset

1. Milloin olet valmistunut sairaanhoitajaksi ja mistä koulusta?
2. Oletko työskennellyt julkisella puolella?
3. Milloin kiinnostuit yrittäjyydestä?
4. Mikä sai sinut lähtemään yrittäjäksi?
5. Tukeeko sairaanhoitajan koulutuksesi työtäsi yrittäjänä?
6. Mikä on haastavinta yrittäjyydessä?
7. Mistä sait apua yrittäjäksi lähtemiseen?
8. Suositteletko yrittäjyyttä sairaanhoitajille?
9. Vaatiiko yrittäjäksi lähteminen sairaanhoitajalta jotain erityistä? Lait, määräykset jne.
10. Koetko palkkatason paremmaksi yrittäjänä? Voit vapaasti kertoa palkkauksestasi.